

Publikacja współfinansowana ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

**Rozwijanie, uzupełnianie i aktualizacja informacji o zawodach oraz jej upowszechnianie
za pomocą nowoczesnych narzędzi komunikacji – INFODORADCA+**

INFORMACJA O ZAWODZIE

Monter urządzeń zdalnego sterowania i kontroli dyspozytorskiej metra

(742116)

Monterzy i serwisanci urządzeń elektronicznych

Rozwijanie, uzupełnianie i aktualizacja informacji o zawodach oraz jej rozpowszechnianie za pomocą nowoczesnych narzędzi komunikacji – INFODORADCA+

Projekt jest współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

INFORMACJA O ZAWODZIE

Monter urządzeń zdalnego sterowania i kontroli dyspozytorskiej metra

(742116)

Monterzy i serwisanci urządzeń elektronicznych

Ministerstwo Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej, Departament Rynku Pracy

Publikacja opracowana w ramach projektu **Rozwijanie, uzupełnianie i aktualizacja informacji o zawodach oraz jej upowszechnianie za pomocą nowoczesnych narzędzi komunikacji – INFODORADCA+**

Program Operacyjny Wiedza Edukacja Rozwój, Oś priorytetowa II Efektywne polityki publiczne dla rynku pracy, gospodarki i edukacji, Działanie 2.4 Modernizacja publicznych i niepublicznych służb zatrudnienia oraz lepsze dostosowanie ich do potrzeb rynku pracy

PROJEKT NR: POWR.02.04.00-00-0060/16-00

Partnerzy projektu INFODORADCA+:

- DORADCA Consultants Ltd Sp. z o.o., Gdynia
- Instytut Technologii Eksploatacji – Państwowy Instytut Badawczy, Radom
- Instytut Pracy i Spraw Socjalnych, Warszawa
- Centralny Instytut Ochrony Pracy – Państwowy Instytut Badawczy, Warszawa
- PBS Sp. z o.o., Sopot

INFORMACJA O ZAWODZIE

Monter urządzeń zdalnego sterowania i kontroli dyspozytorskiej metra (742116)

© Ministerstwo Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej, Departament Rynku Pracy, Warszawa 2018

Kopiowanie i rozpowszechnianie w całości lub w części dozwolone wyłącznie za podaniem źródła.

ISBN 978-83-7789-495-8 [801]

Publikacja bezpłatna

Zdjęcie na okładce (źródło): https://commons.wikimedia.org/wiki/File:STP_Kabaty_-_dyspozytornia_-_pulpit_nastawniczy.jpg [dostęp: 31.10.2018].

SPIS TREŚCI

1. DANE IDENTYFIKACYJNE ZAWODU	3
1.1. Nazwa i kod zawodu (wg Klasyfikacji zawodów i specjalności).....	3
1.2. Nazwy zwyczajowe zawodu.....	3
1.3. Usytuowanie zawodu w klasyfikacjach: ISCO, PKD	3
1.4. Notka metodologiczna, autorzy i eksperci opiniujący.....	3
2. OPIS ZAWODU.....	4
2.1. Synteza zawodu.....	4
2.2. Opis pracy i sposobu jej wykonywania	4
2.3. Środowisko pracy (warunki pracy, maszyny i narzędzia pracy, zagrożenia, organizacja pracy).....	5
2.4. Wymagania psychofizyczne i zdrowotne.....	6
2.5. Wykształcenie, tytuły zawodowe, kwalifikacje i uprawnienia niezbędne/preferowane do podjęcia pracy w zawodzie	8
2.6. Możliwości rozwoju zawodowego, awansu i potwierdzania kompetencji	9
2.7. Zawody pokrewne	10
3. ZADANIA ZAWODOWE I WYMAGANE KOMPETENCJE	10
3.1. Zadania zawodowe	10
3.2. Kompetencja zawodowa Kz1: Utrzymywanie urządzeń zdalnego sterowania i kontroli dyspozytorskiej metra	10
3.3. Kompetencje społeczne.....	12
3.4. Profil kompetencji kluczowych dla zawodu.....	12
3.5. Powiązanie kompetencji zawodowych z opisami poziomów Polskiej Ramy Kwalifikacji oraz Sektorowej Ramy Kwalifikacji.....	13
4. ODNIESIENIE DO SYTUACJI ZAWODU NA RYNKU PRACY I MOŻLIWOŚCI DOSKONALENIA ZAWODOWEGO.....	13
4.1. Możliwości podjęcia pracy w zawodzie	13
4.2. Instytucje oferujące kształcenie, szkolenie i/lub potwierdzanie kompetencji w ramach zawodu	14
4.3. Zarobki osób wykonujących dany zawód/daną grupę zawodów	16
4.4. Możliwości zatrudnienia osób niepełnosprawnych w zawodzie.....	16
5. ODNIESIENIE DO EUROPEJSKIEJ KLASYFIKACJI UMIEJĘTNOŚCI/KOMPETENCJI, KWALIFIKACJI I ZAWODÓW (ESCO)	16
6. ŹRÓDŁA DODATKOWYCH INFORMACJI O ZAWODZIE	17
7. SŁOWNIK POJĘĆ	19
7.1. Definicje powiązane z opisem informacji o zawodzie (zawodoznawcze)	19
7.2. Definicje związane z wykonywaniem zawodu (branżowe)	21

1. DANE IDENTYFIKACYJNE ZAWODU

1.1. Nazwa i kod zawodu (wg Klasyfikacji zawodów i specjalności)

Monter urządzeń zdalnego sterowania i kontroli dyspozytorskiej metra 742116

1.2. Nazwy zwyczajowe zawodu

- Elektromonter urządzeń zdalnego sterowania i kontroli dyspozytorskiej metra.

1.3. Usytuowanie zawodu w klasyfikacjach: ISCO, PKD

W Międzynarodowym Standardzie Klasyfikacji Zawodów ISCO-08 odpowiada grupie:

- 7421 Electronics mechanics and servicers.

Według Polskiej Klasyfikacji Działalności (PKD 2007):

- Sekcja H – Transport i gospodarka magazynowa.

1.4. Notka metodologiczna, autorzy i eksperci opiniujący

Notka metodologiczna

Opis informacji o zawodzie opracowano na podstawie:

- analizy źródeł (akty prawne, klasyfikacje krajowe, międzynarodowe) oraz źródeł internetowych,
- analizy opisu zawodu zamieszczonego w wyszukiwarce opisów zawodów na Portalu Publicznych Służb Zatrudnienia,
- badań ankietowych prowadzonych w projekcie INFODORADCA+ w październiku 2018 r.,
- zebranych opinii od recenzentów, członków panelu ewaluacyjnego oraz zespołu ds. walidacji i jakości informacji o zawodach.

Autorzy i eksperci opiniujący

Zespół Ekspertki:

- Marcin Budzewski – Instytut Pracy i Spraw Socjalnych, Warszawa.
- Barbara Kabacińska – Instytut Kolejnictwa, Warszawa.
- Ryszard Kabaciński – Zakłady Wytwórcze Urządzeń Wysokiego Napięcia, Warszawa.

Zespół ds. walidacji i jakości informacji o zawodzie:

- Zdzisław Czajka – Instytut Pracy i Spraw Socjalnych, Warszawa.
- Maciej Gruza – Instytut Pracy i Spraw Socjalnych, Warszawa.
- Urszula Jeruszka – Instytut Pracy i Spraw Socjalnych, Warszawa.
- Barbara Sajkiewicz – Instytut Pracy i Spraw Socjalnych, Warszawa.
- Krzysztof Symela – Instytut Technologii Eksploatacji – PIB, Radom.
- Ireneusz Woźniak – Instytut Technologii Eksploatacji – PIB, Radom.

Recenzenci:

- Lidia Gruza-Matyjaszko – Instytut Energetyki, Warszawa.
- Witold Matyjaszko – Elektromontaż-Lublin sp. z o.o., Lublin.

Panel ewaluacyjny – przedstawiciele partnerów społecznych:

- Andrzej Harkot – Centrum Naukowo-Techniczne Kolejnictwa, Warszawa.
- Marek Sumiła – Wydział Transportu Politechniki Warszawskiej, Warszawa.

Data (rok) opracowania opisu informacji o zawodzie: 2018 r.

WAŻNE:

W tekście opisu informacji o zawodzie występują podkreślenia wybranych określeń wraz z indeksem górnym, który wskazuje numer definicji w słowniku branżowym w punkcie 7.2.

2. OPIS ZAWODU

2.1. Synteza zawodu

Monter urządzeń zdalnego sterowania i kontroli dyspozytorskiej metra wykonuje prace związane z utrzymaniem i modernizacją infrastruktury metra (w tym prace konserwacyjne, kontrolne i naprawcze), urządzeń zdalnego sterowania i kontroli dyspozytorskiej metra, z wykorzystaniem aparatury kontrolno-pomiarowej, komputerowych urządzeń diagnostycznych i narzędzi elektromonterskich.

2.2. Opis pracy i sposobu jej wykonywania

Opis pracy

Monter urządzeń zdalnego sterowania i kontroli dyspozytorskiej metra bierze udział w eksploatacji² systemu zdalnego sterowania i kontroli dyspozytorskiej metra oraz w bieżących i okresowych przeglądach w celu zapewnienia prawidłowej pracy systemu.

Celem pracy montera jest utrzymanie w pełnej sprawności urządzeń zdalnego sterowania i kontroli dyspozytorskiej metra, w tym: elektronicznych pulpitów nastawczych, szaf aparaturowych oraz obwodów i urządzeń zasilających systemu zdalnego sterowania i kontroli dyspozytorskiej, komputerowych urządzeń diagnostyki sterowania, interfejsów oraz dekodery systemu ograniczania prędkości, komputerów zdalnego i miejscowego sterowania, czytników numerów pociągów z obwodami zasilającymi oraz transmisji danych, urządzeń i obwodów sieci czasu oraz sygnalizacji załączenia trzeciej szyny¹², pętli głównej oraz rezerwowego zasilania systemu.

Ponadto osoba zatrudniona w tym zawodzie zajmuje się sprawdzaniem konfiguracji urządzeń elektronicznych oraz usuwaniem uszkodzeń urządzeń komputerowych. Swoje obowiązki wykonuje, przestrzegając zaleceń zawartych w dokumentacji technicznej, instrukcjach obsługi (z uwzględnieniem obowiązujących przepisów i instrukcji metra), instrukcji technologicznych⁵ oraz właściwych technologii prac. Do zadań pracownika w tym zawodzie należy także ocena jakości materiałów pobieranych i wykorzystywanych do montowania, instalowania lub wymieniania elementów urządzeń zdalnego sterowania i kontroli dyspozytorskiej metra.

Sposoby wykonywania pracy

Pracownik w zawodzie **monter urządzeń zdalnego sterowania i kontroli dyspozytorskiej metra** wykonuje pracę polegającą m.in. na:

- zachowaniu zasad technologicznych i przestrzeganiu norm jakościowych,
- przeprowadzaniu bieżących i okresowych przeglądów systemu i urządzeń zdalnego sterowania i kontroli dyspozytorskiej metra,
- utrzymywaniu prawidłowego stanu technicznego urządzeń zdalnego sterowania i kontroli dyspozytorskiej metra,
- diagnozowaniu i usuwaniu usterek oraz wykonywaniu prac naprawczych i konserwacyjnych urządzeń zdalnego sterowania i kontroli dyspozytorskiej metra,
- wykonywaniu pomiarów kontrolnych urządzeń zdalnego sterowania i kontroli dyspozytorskiej metra,
- wymienianiu podzespołów i elementów urządzeń zdalnego sterowania i kontroli dyspozytorskiej metra,

- rozbudowywaniu i modernizowaniu systemu zdalnego sterowania i kontroli dyspozytorskiej metra,
- dokumentowaniu wykonanych prac zgodnie z instrukcjami wewnętrznymi,
- utrzymywaniu w porządku i czystości urządzeń oraz pomieszczeń technicznych z urządzeniami sterowania ruchem kolejowym (SRK)¹⁴,
- wykonywaniu pracy z uwzględnieniem przepisów bezpieczeństwa i higieny pracy, ochrony środowiska oraz zasad ergonomii.

Więcej szczegółowych informacji znajduje się w sekcjach: 3.1. Zadania zawodowe oraz 3.2. Kompetencja zawodowa.

2.3. Środowisko pracy (warunki pracy, maszyny i narzędzia pracy, zagrożenia, organizacja pracy)

Warunki pracy

Monter urządzeń zdalnego sterowania i kontroli dyspozytorskiej metra pracuje w zróżnicowanych warunkach, w budynkach i na wolnym powietrzu, ale przede wszystkim pod ziemią – w tunelach metra i obiektach będących w utrzymaniu zarządcy infrastruktury kolejowej metra. Praca odbywa się w uciążliwych warunkach, w zmiennych warunkach temperatury i wilgotności, przy sztucznym oświetleniu i ograniczonej dostępności światła dziennego.

Podczas usuwania awarii urządzeń zdalnego sterowania i kontroli dyspozytorskiej metra, monter może przebywać w obszarze oddziaływania pola elektromagnetycznego⁸ oraz w pobliżu niebezpiecznych napięć. Praca wykonywana jest głównie w ruchu, ale również w pozycji wymuszonej. Okazjonalnie część zadań może być wykonywana na wysokości.

Więcej informacji znajduje się w sekcji: 4.1. Możliwości podjęcia pracy w zawodzie.

Wykorzystywane maszyny i narzędzia pracy

Monter urządzeń zdalnego sterowania i kontroli dyspozytorskiej metra w działalności zawodowej wykorzystuje m.in.:

- wiertarki,
- aparaturę kontrolno-pomiarową¹,
- elektroizolacyjny sprzęt ochrony osobistej³,
- szlifierki,
- wkrętarki¹⁵,
- frezarki⁴,
- zaciskarki,
- nożyce,
- ściągacze izolacji,
- uziemiacze¹³,
- wskaźniki i próbniki napięcia,
- drukarki oznaczników,
- testery bezpieczeństwa,
- komputerowe urządzenia diagnostyczne,
- szelki bezpieczeństwa⁹,
- taśmy izolacyjne,
- klucze,
- śrubokręty,
- młotki,
- kombinerki.

Organizacja pracy

Monter urządzeń zdalnego sterowania i kontroli dyspozytorskiej metra w zależności od wykonywanych zadań zawodowych i liczby osób zatrudnionych w przedsiębiorstwie może pracować indywidualnie lub zespołowo, z reguły w trybie zmianowym. Osoby w tym zawodzie pracują najczęściej 8 godzin dziennie, jednak może się zdarzyć, że praca musi być wykonywana dłużej. Uzależnione jest to od lokalizacji, wielkości i terminu danego zlecenia lub rodzaju usuwanej awarii.

Prace związane z utrzymaniem i modernizacją infrastruktury metra odbywają się niemal wyłącznie w czasie przerwy nocnej w ruchu pociągów, bez zakłócania usług przewozowych. Praca może być wykonywana również w dni wolne od pracy, gdy rodzaj zadania wymaga ograniczonego ruchu pociągów albo całkowitego ich zatrzymania.

Zagrożenia mające wpływ na bezpieczeństwo pracy człowieka

Monter urządzeń zdalnego sterowania i kontroli dyspozytorskiej metra jest narażony na kontakt z czynnikami szkodliwymi i uciążliwymi dla zdrowia i życia pracowników, takimi jak:

- hałas generowany przez wentylatory oraz pozostałe urządzenia,
- pyły i dymy,
- duże skoki temperatur,
- pracujące maszyny i urządzenia.

Wśród możliwych skutków dla zdrowia, związanych z wykonywaniem zawodu monter urządzeń zdalnego sterowania i kontroli dyspozytorskiej metra, znajdują się:

- porażenia prądem elektrycznym,
- porażenia łukiem elektrycznym⁶,
- urazy i skaleczenia.

W związku z ryzykiem wystąpienia wymienionych zagrożeń szczególnie ważne jest przestrzeganie i stosowanie zasad i przepisów bezpieczeństwa i higieny pracy, ochrony przeciwpożarowej, ochrony środowiska oraz właściwa organizacja pracy. Podczas pracy monter urządzeń zdalnego sterowania i kontroli dyspozytorskiej metra musi być zaopatrzony w ochronne ubranie robocze.

2.4. Wymagania psychofizyczne i zdrowotne

Wymagania psychofizyczne

Dla pracownika wykonującego zawód **montera urządzeń zdalnego sterowania i kontroli dyspozytorskiej metra** ważne są:

w kategorii wymagań fizycznych

- ogólna wydolność fizyczna,
- sprawność układu krążenia,
- sprawność układu oddechowego,
- sprawność układu kostno-stawowego,
- sprawność układu mięśniowego,
- sprawność narządu wzroku,
- sprawność narządu słuchu,
- sprawność zmysłu dotyku,
- sprawność narządów równowagi;

w kategorii sprawności sensomotorycznych

- dobry słuch,
- ostrość wzroku,
- rozróżnianie barw,
- widzenie stereoskopowe (widzenie głębi umożliwiające ocenę odległości),

- widzenie o zmroku,
- zmysł równowagi,
- czucie dotykowe,
- koordynacja wzrokowo-ruchowa,
- zręczność rąk,
- zręczność palców,
- brak lęku przed wysokością;

w kategorii sprawności i zdolności

- wyobraźnia przestrzenna,
- uzdolnienia techniczne,
- uzdolnienia kierownicze i organizacyjne,
- zdolność do przestrzegania reguł, przepisów i standardów,
- zdolność rozwiązywania problemów,
- współdziałanie i współpraca w zespole (grupie);

w kategorii cech osobowościowych

- gotowość do współdziałania,
- gotowość do pracy w szybkim tempie,
- odpowiedzialność za działania zawodowe,
- odpowiedzialność proekologiczna,
- odpowiedzialność za działania zawodowe,
- samodzielność,
- samokontrola,
- odporność na działanie pod presją czasu,
- radzenie sobie ze stresem,
- systematyczność,
- wytrzymałość na długotrwały wysiłek fizyczny,
- gotowość do pracy w nieprzyjemnych (różnych) warunkach środowiskowych,
- gotowość do ustawicznego uczenia się,
- zainteresowania techniczne.

Więcej informacji znajduje się w sekcjach: 3.3. Kompetencje społeczne; 3.4. Profil kompetencji kluczowych dla zawodu.

Wymagania zdrowotne

Przeciwwskazaniem do wykonywania zawodu **monter urządzeń zdalnego sterowania i kontroli dyspozytorskiej metra** jest znaczne upośledzenie widzenia oraz niepełnosprawność ruchowa. Bezwzględnym przeciwwskazaniem są choroby serca, choroby układu krążenia, choroby neurologiczne, zaburzenia psychiczne, daltonizm oraz choroby, które mogą powodować nagłą utratę świadomości (np. epilepsja). W tym zawodzie wymagana jest dobra sprawność fizyczna.

WAŻNE

O zdolności do pracy w tym zawodzie orzeka lekarz Kolejowej Medycyny Pracy lub Centrum Naukowego Medycyny Kolejowej, na podstawie przeprowadzonego badania lekarskiego i oceny psychologicznej przydatności zawodowej.

Więcej informacji znajduje się w sekcji: 4.4. Możliwości zatrudnienia osób niepełnosprawnych w zawodzie.

2.5. Wykształcenie, tytuły zawodowe, kwalifikacje i uprawnienia niezbędne/preferowane do podjęcia pracy w zawodzie

Wykształcenie niezbędne do podjęcia pracy w zawodzie

Do podjęcia pracy w zawodzie **monter urządzeń zdalnego sterowania i kontroli dyspozytorskiej metra** preferowane jest (dla młodzieży) wykształcenie na poziomie branżowej szkoły I stopnia w zawodzie pokrewnym elektromechanik lub elektryk albo ukończenie kwalifikacyjnego kursu zawodowego (dla dorosłych) w zakresie kwalifikacji EE.04 Montaż i obsługa maszyn i urządzeń elektrycznych, przewidzianej dla zawodu elektromechanik i/lub EE.05 Montaż, uruchamianie i konserwacja instalacji, maszyn i urządzeń elektrycznych, przewidzianej dla zawodu elektryk.

Pracę w tym zawodzie może wykonywać również osoba, która ukończyła technikum w zawodzie pokrewnym technik automatyk sterowania ruchem kolejowym lub kwalifikacyjny kurs zawodowy w zakresie kwalifikacji EE.23 Montaż i eksploatacja urządzeń i systemów sterowania ruchem kolejowym, przewidzianej dla zawodu technik automatyk sterowania ruchem kolejowym.

Alternatywną ścieżką kształcenia dla montera urządzeń zdalnego sterowania i kontroli dyspozytorskiej metra jest nauka zawodu w rzemiośle w zawodzie pokrewnym elektryk.

Tytuły zawodowe, kwalifikacje i uprawnienia niezbędne/preferowane do podjęcia pracy w zawodzie

Do podjęcia pracy w zawodzie **monter urządzeń zdalnego sterowania i kontroli dyspozytorskiej metra** nie są wymagane tytuły zawodowe, kwalifikacje czy uprawnienia zawodowe. Jednak pracodawcy najchętniej zatrudniają osoby legitymujące się:

- dyplomem potwierdzającym kwalifikację EE.04 Montaż i obsługa maszyn i urządzeń elektrycznych, wyodrębnioną w zawodzie pokrewnym elektromechanik lub kwalifikację EE.05 Montaż, uruchamianie i konserwacja instalacji, maszyn i urządzeń elektrycznych, wyodrębnioną w zawodzie pokrewnym elektryk – uzyskanym po spełnieniu wymagań formalnych i zdaniu egzaminu organizowanego przez Okręgowe Komisje Egzaminacyjne,
- dyplomem potwierdzającym kwalifikację EE.23 Montaż i eksploatacja urządzeń i systemów sterowania ruchem kolejowym (wyodrębnioną w zawodzie technik automatyk sterowania ruchem kolejowym), uzyskanym po spełnieniu wymagań formalnych i zdaniu egzaminu organizowanego przez Okręgowe Komisje Egzaminacyjne,
- świadectwem czeladniczym lub dyplomem mistrzowskim w zawodzie pokrewnym elektryk, uzyskanymi w ramach rzemieślniczego przygotowania zawodowego po spełnieniu wymagań formalnych i zdaniu egzaminu organizowanego przez Izby Rzemieślnicze,
- świadectwem kwalifikacyjnym uprawniającym do zajmowania się eksploatacją urządzeń, instalacji i sieci elektroenergetycznych¹⁰ (świadectwo kwalifikacyjne uprawniające do pracy na stanowisku eksploatacji „E” i/lub dozoru „D” urządzeń grupy Gr1), wydawanym na podstawie zdanego egzaminu przed komisją kwalifikacyjną powołaną przez prezesa Urzędu Regulacji Energetyki,
- ważnym zaświadczeniem lekarskim z zezwoleniem na pracę na wysokości,
- certyfikatem potwierdzającym kwalifikację rynkową „Elektryk – dyplom mistrzowski”, zgodnie z zasadami walidacji i certyfikacji kwalifikacji rynkowych wprowadzonych do Zintegrowanego Rejestru Kwalifikacji.

W zależności od rodzaju pracy do wykonywania zawodu potrzebne mogą być też inne dodatkowe uprawnienia oraz zezwolenia, np. uprawnienia do prowadzenia pojazdów osobowych i ciężarowych i/lub uprawnienia do obsługi specjalistycznego sprzętu budowlanego.

Cenione jest również posiadanie:

- suplementu Europass do dyplomu lub świadectwa (w języku polskim i angielskim), wydawanego na prośbę zainteresowanego przez Izby Rzemieślnicze oraz Okręgowe Komisje Egzaminacyjne,

- udokumentowanego doświadczenia zawodowego w dziedzinie elektrotechniki, potwierdzającego umiejętności praktyczne w zakresie obsługi maszyn i narzędzi wykorzystywanych w tym obszarze.

Więcej informacji znajduje się w sekcji: 4.2. Instytucje oferujące kształcenie, szkolenie i/lub potwierdzanie kompetencji w ramach zawodu.

2.6. Możliwości rozwoju zawodowego, awansu i potwierdzania kompetencji

Możliwości rozwoju zawodowego i awansu

Monter urządzeń zdalnego sterowania i kontroli dyspozytorskiej metra ma ograniczone perspektywy rozwoju i awansu zawodowego, gdyż zatrudnienie w zawodzie oferuje obecnie (w 2018 r.) jedno przedsiębiorstwo w Polsce, tj. Metro Warszawskie sp. z o.o. Niemniej jednak pracownik w tym zawodzie może:

- w miarę nabywania doświadczenia, umiejętności i wiedzy awansować na wyższe stanowiska w hierarchii przedsiębiorstwa: od praktykanta, przez montera, po kierownika robót (w ostatnim przypadku minimalnym kryterium jest wykształcenie średnie techniczne lub tytuł mistrza w zawodzie i uzyskanie uprawnień kwalifikacyjnych w zakresie dozoru),
- doskonalić swoje umiejętności, uczestnicząc w szkoleniach organizowanych w przedsiębiorstwie, przez stowarzyszenia i inne organizacje branżowe, przez producentów materiałów, elektronarzędzi i maszyn lub w wyspecjalizowanych ośrodkach szkoleniowych,
- jeżeli posiada wykształcenie średnie i świadectwo maturalne, dalej kształcić się na studiach wyższych lub podyplomowych na kierunkach związanych z elektrotechniką i kolejnictwem.

Dla absolwentów szkoły branżowej I stopnia w zawodzie elektryk istnieje możliwość rozwoju zawodowego w ramach kształcenia w szkole branżowej II stopnia, w zawodzie pokrewnym technik elektryk, z wyodrębnioną kwalifikacją: EE.26 Eksploatacja maszyn, urządzeń i instalacji elektrycznych.

Osoby dorosłe mają możliwość kształcenia na kwalifikacyjnych kursach zawodowych w zakresie kwalifikacji EE.04 Montaż i obsługa maszyn i urządzeń elektrycznych, EE.05 Montaż, uruchamianie i konserwacja instalacji, maszyn i urządzeń elektrycznych oraz EE.23 Montaż i eksploatacja urządzeń i systemów sterowania ruchem kolejowym.

Możliwości potwierdzania kompetencji

Obecnie (2018 r.) w zawodzie **monter urządzeń zdalnego sterowania i kontroli dyspozytorskiej metra** nie ma możliwości bezpośredniego potwierdzenia kompetencji zawodowych w edukacji formalnej i pozaformalnej.

Możliwe jest potwierdzenie kompetencji przydatnych dla tego zawodu:

- przystępując do egzaminu (przed Okręgową Komisją Egzaminacyjną) potwierdzającego kwalifikację EE.04 Montaż i obsługa maszyn i urządzeń elektrycznych, właściwą dla zawodu szkolnego (pokrewnego) elektromechanik, także w trybie eksternistycznym,
- przystępując do egzaminu (przed Okręgową Komisją Egzaminacyjną) potwierdzającego kwalifikację EE.05 Montaż, uruchamianie i konserwacja instalacji, maszyn i urządzeń elektrycznych, właściwą dla zawodu szkolnego (pokrewnego) elektryk, także w trybie eksternistycznym,
- przystępując do egzaminu (przed Okręgową Komisją Egzaminacyjną) potwierdzającego kwalifikację EE.23 Montaż i eksploatacja urządzeń i systemów sterowania ruchem kolejowym, właściwą dla zawodu szkolnego (pokrewnego) technik automatyk sterowania ruchem kolejowym, także w trybie eksternistycznym,
- przystępując do egzaminu czeladniczego lub mistrzowskiego (przed Izbą Rzemieślniczą) w zawodzie pokrewnym elektryk; do tych egzaminów mogą przystępować absolwenci nauki zawodu u rzemieślnika, jak również osoby, które kompetencje nabyły poprzez doświadczenie w pracy.

Istnieje również możliwość przystąpienia do egzaminu potwierdzającego kwalifikację rynkową „Elektryk – dyplom mistrzowski”, zgodnie z zasadami walidacji i certyfikacji kwalifikacji rynkowych, wprowadzonych do Zintegrowanego Rejestru Kwalifikacji.

Więcej informacji można uzyskać w Bazie Usług Rozwojowych <https://uslugirozwojowe.parp.gov.pl> oraz Zintegrowanym Rejestrze Kwalifikacji <https://rejestr.kwalifikacje.gov.pl>

2.7. Zawody pokrewne

Osoba zatrudniona w zawodzie **monter urządzeń zdalnego sterowania i kontroli dyspozytorskiej metra** może rozszerzać swoje kompetencje zawodowe w zawodach pokrewnych:

Nazwa zawodu pokrewnego zgodnie z Klasyfikacją zawodów i specjalności	Kod zawodu
Elektryk ^S	741103
Elektromechanik ^S	741201
Monter urządzeń sterowania ruchem pociągów metra	742115
Monter urządzeń sterowania ruchem kolejowym	821116

3. ZADANIA ZAWODOWE I WYMAGANE KOMPETENCJE

3.1. Zadania zawodowe

Pracownik w zawodzie **monter urządzeń zdalnego sterowania i kontroli dyspozytorskiej metra** wykonuje różnorodne zadania, do których należą w szczególności:

- Z1 Przeprowadzanie bieżących i okresowych kontroli urządzeń zdalnego sterowania i kontroli dyspozytorskiej metra.
- Z2 Wykonywanie prac związanych z rozbudową i modernizacją systemu zdalnego sterowania i kontroli dyspozytorskiej metra.
- Z3 Przeprowadzanie prac konserwacyjnych i naprawczych oraz dokonywanie wymiany elementów i zespołów urządzeń zdalnego sterowania i kontroli dyspozytorskiej metra.
- Z4 Wykonywanie pomiarów parametrów mechanicznych i elektrycznych urządzeń zdalnego sterowania i kontroli dyspozytorskiej metra.

3.2. Kompetencja zawodowa Kz1: Utrzymywanie urządzeń zdalnego sterowania i kontroli dyspozytorskiej metra

Competencja zawodowa Kz1: **Utrzymywanie urządzeń zdalnego sterowania i kontroli dyspozytorskiej metra** obejmuje zestaw zadań zawodowych Z1, Z2, Z3, Z4, do realizacji których wymagane są odpowiednie zbiory wiedzy i umiejętności.

Z1 Przeprowadzanie bieżących i okresowych kontroli urządzeń zdalnego sterowania i kontroli dyspozytorskiej metra	
WIEDZA – zna i rozumie:	UMIEJĘTNOŚCI – potrafi:
<ul style="list-style-type: none"> • Zasady prowadzenia dokumentacji pracy; • Oznaczenia i symbole stosowane na schematach urządzeń zdalnego sterowania i kontroli metra; • Zasady działania <u>sieci trakcyjnej metra</u>¹¹; • Zasady wykonywania przeglądów oraz budowę i zasady działania urządzeń zdalnego sterowania 	<ul style="list-style-type: none"> • Sporządzać dokumentacje pracy; • Odczytywać symbole i oznaczenia stosowane na schematach urządzeń zdalnego sterowania i kontroli metra; • Identyfikować elementy sieci trakcyjnej metra; • Wykonywać przeglądy techniczne urządzeń

<p>i kontroli metra;</p> <ul style="list-style-type: none"> • Metody i sposoby diagnozowania poprawności działania poszczególnych urządzeń zdalnego sterowania i kontroli metra; • Zasady posługiwania się środkami <u>ochrony przeciwporażeniowej</u>⁷; • Zasady i metody uwalniania spod napięcia i ratowania porażonych prądem elektrycznym podczas kontroli urządzeń zdalnego sterowania i kontroli metra. 	<p>zdalnego sterowania i kontroli metra;</p> <ul style="list-style-type: none"> • Lokalizować przyczyny usterek i awarii urządzeń zdalnego sterowania i kontroli metra; • Posługiwać się środkami ochrony przeciwporażeniowymi; • Uwalniać spod napięcia i ratować porażonych prądem elektrycznym podczas prac związanych z montażem/naprawą urządzeń zdalnego sterowania i kontroli metra.
--	--

Z2 Wykonywanie prac związanych z rozbudową i modernizacją systemu zdalnego sterowania i kontroli dyspozytorskiej metra

WIEDZA – zna i rozumie:	UMIEJĘTNOŚCI – potrafi:
<ul style="list-style-type: none"> • Metody i technologie stosowane podczas wykonywania prac instalacyjnych urządzeń zdalnego sterowania i kontroli metra; • Osprzęt, narzędzia stosowane podczas wykonywania prac instalacyjnych urządzeń zdalnego sterowania i kontroli metra; • Technologie i metody instalowania elementów wyposażenia urządzeń zdalnego sterowania i kontroli metra; • Schematy techniczne/elektryczne; • Systemy informatyczne odpowiedzialne za zdalne sterowanie i kontrolę metra. 	<ul style="list-style-type: none"> • Montować urządzenia zdalnego sterowania i kontroli metra; • Dobierać osprzęt, narzędzia i materiały do montażu i demontażu urządzeń zdalnego sterowania i kontroli metra; • Dobierać technologie i metody instalowania elementów wyposażenia urządzeń zdalnego sterowania i kontroli metra; • Czytać schematy techniczne/elektryczne; • Przygotować i wprowadzać dane wejściowe do systemów informatycznych zdalnego sterowania i kontroli metra.

Z3 Przeprowadzanie prac konserwacyjnych i naprawczych oraz dokonywanie wymiany elementów i zespołów urządzeń zdalnego sterowania i kontroli dyspozytorskiej metra

WIEDZA – zna i rozumie:	UMIEJĘTNOŚCI – potrafi:
<ul style="list-style-type: none"> • Metody lokalizowania i diagnozowania usterek urządzeń zdalnego sterowania i kontroli dyspozytorskiej metra; • Osprzęt, narzędzia stosowane podczas wykonywania prac konserwacyjnych i naprawczych urządzeń zdalnego sterowania i kontroli dyspozytorskiej metra; • Zasady organizacji podczas konserwacji i napraw urządzeń zdalnego sterowania i kontroli metra; • Zasady prowadzenia rejestru czynności konserwacyjnych urządzeń zdalnego sterowania i kontroli dyspozytorskiej metra; • Metody wykonywania zabezpieczeń antykorozyjnych urządzeń zdalnego sterowania i kontroli dyspozytorskiej metra. 	<ul style="list-style-type: none"> • Diagnozować i lokalizować usterek w urządzeniach zdalnego sterowania i kontroli dyspozytorskiej metra; • Dobierać osprzęt i narzędzia do zakresu prac; • Zastosować prawidłowe metody i zasady organizacji bezpiecznej pracy podczas prac konserwacyjnych i naprawczych urządzeń zdalnego sterowania i kontroli dyspozytorskiej metra; • Prowadzić rejestr czynności konserwacyjnych urządzeń zdalnego sterowania i kontroli dyspozytorskiej metra; • Wykonywać zabezpieczenia antykorozyjne urządzeń zdalnego sterowania i kontroli dyspozytorskiej metra.

Z4 Wykonywanie pomiarów parametrów mechanicznych i elektrycznych urządzeń zdalnego sterowania i kontroli dyspozytorskiej metra	
WIEDZA – zna i rozumie:	UMIĘTNOŚCI – potrafi:
<ul style="list-style-type: none"> • Normy, metody i zasady wykonywania pomiarów parametrów mechanicznych i elektrycznych urządzeń zdalnego sterowania i kontroli dyspozytorskiej metra; • Urządzenia pomiarowe wykorzystywane do pomiaru parametrów mechanicznych i elektrycznych urządzeń zdalnego sterowania i kontroli dyspozytorskiej metra; • Oznaczenia i symbole stosowane na schematach urządzeń elektrycznych; • Zasady dokonywania zapisów z pomiarów parametrów mechanicznych i elektrycznych urządzeń zdalnego sterowania i kontroli dyspozytorskiej metra, zgodnie z wymaganiami w tym zakresie. 	<ul style="list-style-type: none"> • Stosować w praktyce normy, metody i zasady wykonywania pomiarów parametrów elektrycznych urządzeń zdalnego sterowania i kontroli metra i innych urządzeń będących w utrzymaniu zarządcy infrastruktury kolejowej metra; • Dobrać przyrządy pomiarowe do pomiaru poszczególnych parametrów mechanicznych i elektrycznych urządzeń zdalnego sterowania i kontroli dyspozytorskiej metra; • Odczytywać oznaczenia i symbole stosowane na schematach urządzeń elektrycznych; • Zapisywać zgodnie z przyjętymi wymaganiami pomiary parametrów mechanicznych i elektrycznych urządzeń zdalnego sterowania i kontroli dyspozytorskiej metra.

3.3. Kompetencje społeczne

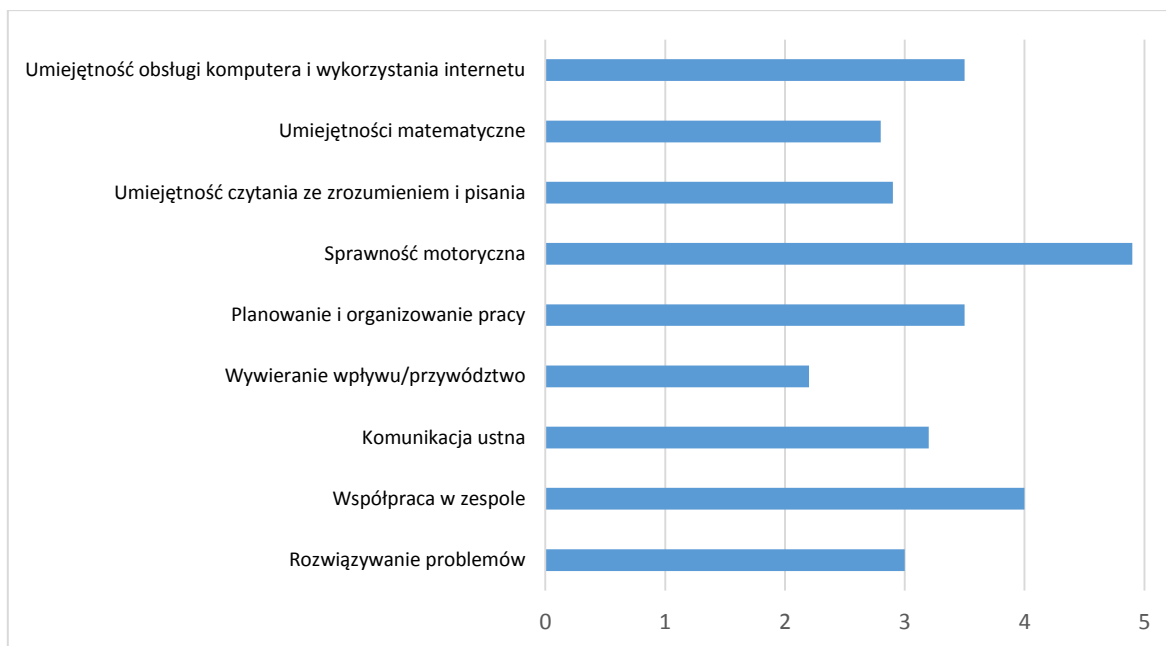
Pracownik w zawodzie **monter urządzeń zdalnego sterowania i kontroli dyspozytorskiej metra** powinien posiadać kompetencje społeczne niezbędne do prawidłowego i skutecznego wykonywania zadań zawodowych.

W szczególności pracownik jest gotów do:

- Ponoszenia odpowiedzialności za skutki podejmowanych działań oraz za powierzone urządzenia i narzędzia wykorzystywane na stanowisku pracy.
- Dokonywania racjonalnej oceny zagrożenia zdrowia oraz życia i podejmowania działań adekwatnych do stopnia zagrożenia wynikającego z pracy na liniach pod napięciem.
- Dostosowywania własnych zachowań do środowiska pracy.
- Kierowania się zasadami zgodnymi z etyką zawodową i obowiązującymi przepisami.
- Podnoszenia kompetencji zawodowych w kontekście zmian prawnych i nowych rozwiązań technicznych właściwych dla urządzeń zdalnego sterowania i kontroli dyspozytorskiej metra.

3.4. Profil kompetencji kluczowych dla zawodu

Pracownik powinien mieć zdolność właściwego wykonywania zadań zawodowych i predyspozycje do rozwoju zawodowego. Dlatego wymaga się od niego odpowiednich kompetencji kluczowych. Zostały one zilustrowane w formie profilu (rys. 1) ukazującego wagę kompetencji kluczowych dla zawodu **monter urządzeń zdalnego sterowania i kontroli dyspozytorskiej metra**.

Rys. 1. Profil kompetencji kluczowych dla zawodu **monter urządzeń zdalnego sterowania i kontroli dyspozytorskiej metra**

Uwaga:

Wykaz kompetencji kluczowych opracowano na podstawie wykazu stosowanego w Międzynarodowym Badaniu Kompetencji Osób Dorosłych – projekt PIAAC (OECD).

3.5. Powiązanie kompetencji zawodowych z opisami poziomów Polskiej Ramy Kwalifikacji oraz Sektorowej Ramy Kwalifikacji

Kompetencje zawodowe pracownika w zawodzie **monter urządzeń zdalnego sterowania i kontroli dyspozytorskiej metra** nawiązują do opisów poziomów Polskiej Ramy Kwalifikacji.

Opis zawodu, zadań zawodowych i wymagań kompetencyjnych może stanowić materiał informacyjny dla przygotowania (lub aktualizacji) opisów kwalifikacji wprowadzanych do Zintegrowanego Systemu Kwalifikacji (ZSK). Więcej informacji:

- Zintegrowany System Kwalifikacji: <https://www.kwalifikacje.gov.pl>
- Zintegrowany Rejestr Kwalifikacji: <https://rejestr.kwalifikacje.gov.pl>

4. ODNIESIENIE DO SYTUACJI ZAWODU NA RYNKU PRACY I MOŻLIWOŚCI DOSKONALENIA ZAWODOWEGO

4.1. Możliwości podjęcia pracy w zawodzie

Monter urządzeń zdalnego sterowania i kontroli dyspozytorskiej metra ma bardzo ograniczony wybór pracodawcy w Polsce, bowiem jedyną opcją jest przedsiębiorstwo Metro Warszawskie sp. z o.o.

Wykształcenie, wiedza zawodowa oraz doświadczenie umożliwiają monterowi urządzeń zdalnego sterowania i kontroli dyspozytorskiej metra podjęcie pracy w innych miejscach, m.in. w Polskich Liniach Kolejowych S.A., zakładach energetycznych, w przedsiębiorstwach prywatnych, komunalnych i należących do Skarbu Państwa, zajmujących się szynowym transportem zbiorowym.

Ponadto przedstawiciele tego zawodu mogą znaleźć zatrudnienie w przedsiębiorstwach prywatnych i publicznych zajmujących się budową, konserwacją i eksploatacją stacji transformatorowych, linii napowietrznych i kablowych średniego i niskiego napięcia oraz w przedsiębiorstwach górnictwa odkrywkowego, wykorzystujących kolejowe ciągi transportowe.

WAŻNE:

Zachęcamy do sprawdzenia dostępnych ofert pracy w **Centralnej Bazie Ofert Pracy:**

<http://oferty.praca.gov.pl>

Natomiast aktualizacje informacji o możliwościach zatrudnienia w zawodzie, przyszłe zapotrzebowanie na dany zawód na rynku pracy oraz dodatkowe informacje można uzyskać, korzystając z **polecanych źródeł danych**.

Polecane źródła danych [dostęp: 31.10.2018]:

Ranking (monitoring) zawodów deficytowych i nadwyżkowych:

<http://mz.praca.gov.pl>

<https://www.gov.pl/web/rodzina/zawody-deficytowe-zrownowazone-i-nadwyzkowe>

Barometr zawodów: <https://barometrzawodow.pl>

Wojewódzkie obserwatoria rynku pracy:

Mazowieckie – <http://obserwatorium.mazowsze.pl>

Małopolskie – <https://www.obserwatorium.malopolska.pl>

Lubelskie – <http://lorp.wup.lublin.pl>

Regionalne Obserwatorium Rynku Pracy w Łodzi – <http://obserwatorium.wup.lodz.pl>

Pomorskie – <http://www.porp.pl>

Opolskie – <http://www.obserwatorium.opole.pl>

Wielkopolskie – <http://www.obserwatorium.wup.poznan.pl>

Zachodniopomorskie – <https://www.wup.pl/pl/dla-instytucji/zachodniopomorskie-obserwatorium-ryнку-pracy>

Podlaskie – <http://www.obserwatorium.up.podlasie.pl>

Zielona Linia. Centrum Informacyjne Służb Zatrudnienia:

<http://zielonalinia.gov.pl>

Portal Prognozowanie Zatrudnienia:

www.prognozowaniezatrudnienia.pl

Portal EU Skills Panorama:

<http://skillspanorama.cedefop.europa.eu/en>

Europejski portal mobilności zawodowej EURES:

<https://eures.praca.gov.pl>

<https://ec.europa.eu/eures/public/pl/homepage>

4.2. Instytucje oferujące kształcenie, szkolenie i/lub potwierdzanie kompetencji w ramach zawodu

Kształcenie

Obecnie (2018 r.) w ramach systemu kształcenia zawodowego w Polsce nie przygotowuje się kandydatów do pracy w zawodzie **monter urządzeń zdalnego sterowania i kontroli dyspozytorskiej metra**, ale osoba zainteresowana podjęciem pracy w tym zawodzie może:

- ukończyć branżową szkołę I stopnia w zawodzie pokrewnym elektryk lub elektromechanik,
- ukończyć technikum w zawodzie pokrewnym technik automatyk sterowania ruchem kolejowym,
- ukończyć kwalifikacyjny kurs zawodowy w zakresie kwalifikacji EE.04 Montaż i obsługa maszyn i urządzeń elektrycznych, właściwej dla zawodu szkolnego (pokrewnego) elektromechanik, w zakresie kwalifikacji EE.05 Montaż, uruchamianie i konserwacja instalacji, maszyn i urządzeń elektrycznych, właściwej dla zawodu szkolnego (pokrewnego) elektryk lub w zakresie kwalifikacji EE.23 Montaż i eksploatacja urządzeń i systemów sterowania ruchem kolejowym, właściwej dla zawodu szkolnego (pokrewnego) technik automatyk sterowania ruchem kolejowym,
- zdobyć tytuł czeladnika, a następnie mistrza w zawodzie pokrewnym elektryk, nadawane w ramach rzemieślniczego przygotowania zawodowego, po zdaniu egzaminu organizowanego przez Izby Rzemieślnicze.

Kwalifikacyjne kursy zawodowe (dla dorosłych) mogą prowadzić:

- publiczne szkoły prowadzące kształcenie zawodowe,
- niepubliczne szkoły posiadające uprawnienia szkół publicznych i prowadzące kształcenie zawodowe,
- publiczne i niepubliczne placówki kształcenia ustawicznego, placówki kształcenia praktycznego, ośrodki doksztalcania i doskonalenia zawodowego,
- instytucje rynku pracy prowadzące działalność edukacyjno-szkoleniową,
- podmioty prowadzące działalność oświatową na podstawie ustawy Prawo przedsiębiorców.

Kwalifikacje wyodrębnione w zawodach szkolnictwa zawodowego potwierdzają (również w trybie eksternistycznym) Okręgowe Komisje Egzaminacyjne.

Osoby, które uzyskały powyższe kwalifikacje, mają możliwość otrzymania również suplementu Europass (w języku polskim i angielskim), wydawanego na prośbę zainteresowanego przez Okręgowe Komisje Egzaminacyjne (do dyplomu potwierdzającego kwalifikacje zawodowe) oraz Izby Rzemieślnicze (do świadectwa czeladniczego i dyplomu mistrzowskiego), co ma istotne znaczenie w przypadku poszukiwania pracy za granicą.

Istnieje także możliwość potwierdzania kwalifikacji rynkowej „Elektryk – dyplom mistrzowski”, zgodnie z zasadami walidacji i certyfikacji kwalifikacji rynkowych wprowadzonych do Zintegrowanego Rejestru Kwalifikacji.

Szkolenie

Przedsiębiorstwo Metro Warszawskie sp. z o.o. zatrudniające pracowników w zawodzie **monter urządzeń zdalnego sterowania i kontroli dyspozytorskiej metra** we własnym zakresie organizuje szkolenia doształcające oraz uzupełniające wiedzę w zakresie technologii, norm i przepisów związanych z budową, eksploatacją i modernizacjami urządzeń zdalnego sterowania i kontroli dyspozytorskiej metra i innych obiektów będących w utrzymaniu zarządcy infrastruktury kolejowej metra. Szkolenia dotyczą między innymi obsługi, montowania i obchodzenia się z urządzeniami elektrycznymi.

Szkolenia poszerzające i uzupełniające wiedzę i umiejętności zawodowe oferują również instytucje prywatne i publiczne. Przykładem takiego szkolenia może być kurs specjalistyczny obsługi suwnic oraz wciągarek z poziomu roboczego. Szkolenia organizowane są też przez stowarzyszenia związane z branżą energetyczną, takie jak: Stowarzyszenie Elektryków Polskich (SEP) i Stowarzyszenie Polskich Energetyków (SPE) oraz Ośrodki Doskonalenia Zawodowego. Organizatorzy tych szkoleń poświadczają uzyskane przez uczestników kompetencje stosownymi certyfikatami i zaświadczeniami.

Monter urządzeń zdalnego sterowania ruchem pociągów metra może również doskonalić swoją wiedzę i umiejętności samodzielnie, korzystając ze specjalistycznej literatury oraz czasopism branżowych.

WAŻNE:

Więcej informacji o instytucjach oferujących kształcenie, szkolenie i/lub walidację kompetencji w ramach zawodu można uzyskać, korzystając z **polecanych źródeł danych**.

Polecane źródła danych [dostęp: 31.10.2018]:

Szkolnictwo wyższe:

www.wyberzstudia.nauka.gov.pl

Szkolnictwo zawodowe:

<https://www.ore.edu.pl/category/ksztalcanie-zawodowe-i-ustawiczne>

<http://doradztwo.ore.edu.pl/wyberam-zawod>

<https://zrp.pl>

Szkolenia zawodowe:

Rejestr Instytucji Szkoleniowych – <http://www.stor.praca.gov.pl/portal/#/ris>

Baza Usług Rozwojowych – <https://uslugirozwojowe.parp.gov.pl>

Inne źródła danych:

Zintegrowany Rejestr Kwalifikacji – <https://rejestr.kwalifikacje.gov.pl>

Bilans Kapitału Ludzkiego – <https://bkl.parp.gov.pl>

Fundacja Rozwoju Systemu Edukacji – <http://www.frse.org.pl>, <http://europass.org.pl>

Learning Opportunities and Qualifications in Europe – <https://ec.europa.eu/ploteus>

4.3. Zarobki osób wykonujących dany zawód/daną grupę zawodów

Obecnie (2018 r.) wynagrodzenie osób pracujących w zawodzie **monter urządzeń zdalnego sterowania i kontroli dyspozytorskiej metra** wynosi przeciętnie 4000 zł brutto miesięcznie. Zakres wynagrodzeń w tym zawodzie waha się od 3300 zł do 5000 zł brutto.

Pracownicy w tym zawodzie otrzymują również premie, bilety ZTM na dwie strefy oraz pakiet socjalny. Poziom wynagrodzeń osób wykonujących ten zawód uzależniony jest m.in. od:

- stanowiska i stażu pracy,
- posiadanych kwalifikacji.

WAŻNE:

Zarobki osób wykonujących dany zawód/grupę zawodów są orientacyjne i mogą szybko stracić aktualność. Dlatego na bieżąco należy sprawdzać, jakie zarobki oferuje rynek pracy, korzystając z polecanych źródeł danych.

Polecane źródła danych [dostęp: 31.10.2018]:

Wynagrodzenie w Polsce według danych GUS:

<http://stat.gov.pl/obszary-tematyczne/rynek-pracy/pracujacy-zatrudnieni-wynagrodzenia-koszty-pracy>

Przykładowe portale informujące o zarobkach:

<https://wynagrodzenia.pl/gus>

<https://wynagrodzenia.pl/kategoria/zarobki-na-stanowiskach-i-szczecblach>

<https://sedlak.pl/raporty-placowe>

<https://zarobki.pracuj.pl>

<https://www.forbes.pl/ogolnopolskie-badanie-wynagrodzen>

<https://www.kariera.pl/wynagrodzenia>

4.4. Możliwości zatrudnienia osób niepełnosprawnych w zawodzie

W zawodzie **monter urządzeń zdalnego sterowania i kontroli dyspozytorskiej metra** nie ma możliwości zatrudnienia osób niepełnosprawnych, ponieważ do jego bezpiecznego wykonywania wymagana jest pełna sprawność fizyczna i intelektualna.

WAŻNE:

Decyzja o zatrudnieniu osoby z jakimkolwiek rodzajem niepełnosprawności może być podjęta wyłącznie po indywidualnej konsultacji z lekarzem medycyny pracy.

5. ODNIESIENIE DO EUROPEJSKIEJ KLASYFIKACJI UMIEJĘTNOŚCI/KOMPETENCJI, KWALIFIKACJI I ZAWODÓW (ESCO)

Europejska klasyfikacja umiejętności/kompetencji, kwalifikacji i zawodów (European Skills/Competences, Qualifications and Occupations – ESCO) jest narzędziem łączącym rynek edukacji z rynkiem pracy. ESCO jest częścią strategii „Europa 2020”. W klasyfikacji określono i uszeregowano umiejętności, kompetencje, kwalifikacje i zawody istotne dla unijnego rynku pracy oraz kształcenia i szkolenia. Tworzenie europejskiego rynku pracy, a w przyszłości wspólnego obszaru kształcenia ustawicznego wymaga, aby zdobywane przez jednostki umiejętności oraz kwalifikacje były zrozumiałe oraz łatwo porównywalne między krajami, a także – by promowały mobilność wśród pracowników.

Obecnie (2018 r.) klasyfikacja ESCO jest dostępna w 27 językach (w 24 językach UE, islandzkim, norweskim i arabskim) za pośrednictwem platformy ESCO:

<https://ec.europa.eu/esco/portal/home>

Klasyfikacja ESCO została oparta na trzech filarach i pokazuje w sposób systematyczny relacje między nimi:

- **Zawody:** <https://ec.europa.eu/esco/portal/occupation>
- **Umiejętności/Kompetencje:** <https://ec.europa.eu/esco/portal/skill>
- **Kwalifikacje:** <https://ec.europa.eu/esco/portal/qualification>

6. ŹRÓDŁA DODATKOWYCH INFORMACJI O ZAWODZIE

Podstawowe regulacje prawne:

Stan prawny na dzień: 31.10.2018 r.

- Ustawa z dnia 14 grudnia 2016 r. – Prawo oświatowe (t.j. Dz. U. z 2018 r. poz. 996, z późn. zm.).
- Ustawa z dnia 22 grudnia 2015 r. o Zintegrowanym Systemie Kwalifikacji (t.j. Dz. U. z 2017 r. poz. 986, z późn. zm.).
- Ustawa z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (t.j. Dz. U. z 2018 r. poz. 1265, z późn. zm.).
- Ustawa z dnia 28 marca 2003 r. o transporcie kolejowym (t.j. Dz. U. z 2017 r. poz. 2117, z późn. zm.).
- Ustawa z dnia 10 kwietnia 1997 r. – Prawo energetyczne (t.j. Dz. U. z 2018 r. poz. 755, z późn. zm.).
- Ustawa z dnia 22 marca 1989 r. o rzemiośle (t.j. Dz. U. z 2018 r. poz. 1267).
- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 18 sierpnia 2017 r. w sprawie szczegółowych warunków i sposobu przeprowadzania egzaminu potwierdzającego kwalifikacje w zawodzie (Dz. U. poz. 1663).
- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 31 marca 2017 r. w sprawie podstawy programowej kształcenia w zawodach (Dz. U. poz. 860, z późn. zm.).
- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 13 marca 2017 r. w sprawie klasyfikacji zawodów szkolnictwa zawodowego (Dz. U. poz. 622, z późn. zm.).
- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 13 kwietnia 2016 r. w sprawie charakterystyk drugiego stopnia Polskiej Ramy Kwalifikacji typowych dla kwalifikacji o charakterze zawodowym – poziomy 1–8 (Dz. U. poz. 537).
- Rozporządzenie Ministra Infrastruktury i Rozwoju z dnia 30 grudnia 2014 r. w sprawie pracowników zatrudnionych na stanowiskach bezpośrednio związanych z prowadzeniem i bezpieczeństwem ruchu kolejowego oraz z prowadzeniem określonych rodzajów pojazdów kolejowych (Dz. U. z 2015 r. poz. 46).
- Rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 7 sierpnia 2014 r. w sprawie klasyfikacji zawodów i specjalności na potrzeby rynku pracy oraz zakresu jej stosowania (t.j. Dz. U. z 2018 r. poz. 227).
- Rozporządzenie Ministra Gospodarki, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 28 kwietnia 2003 r. w sprawie szczegółowych zasad stwierdzania posiadania kwalifikacji przez osoby zajmujące się eksploatacją urządzeń, instalacji i sieci (Dz. U. Nr 89, poz. 828, z późn. zm.).
- Obwieszczenie Ministra Przedsiębiorczości i Technologii z dnia 19 grudnia 2018 r. w sprawie włączenia kwalifikacji rynkowej „Elektryk – dyplom mistrzowski” do Zintegrowanego Systemu Kwalifikacji (M.P. poz. 1272; uwaga: opublikowano 29 grudnia 2018 r.).
- Norma PN-HD 60364-4-41:2017-09. Instalacje elektryczne niskiego napięcia – Część 4-41: Ochrona dla zapewnienia bezpieczeństwa – Ochrona przed porażeniem elektrycznym.

Literatura branżowa:

- Barański S., Karbowski H.: Teoria i aplikacje systemów bezpiecznego prowadzenia pociągu. Wydawnictwo Politechniki Łódzkiej, Łódź 2016.
- Drewnowski A., Siedlecki P., Zalewski P.: Technologia transportu kolejowego. WKŁ, Warszawa 2015.
- Dyduch J., Pawlik M.: Systemy automatycznej kontroli jazdy pociągu. Wydawnictwo Politechniki Radomskiej, Radom 2002.
- Karbowski H.: Kanały przekazywania informacji w systemach automatycznego ograniczania prędkości ATP. „Telekomunikacja i Sterowanie Ruchem” nr 2, 2009.
- Konopiński L., Zabłocki W.: Wybrane zagadnienia sterowania ruchem pociągów metra (na przykładzie systemu SOP). Czasopismo Logistyka 4/2012.
- Marzecki J.: Rozdzielcze sieci elektroenergetyczne. PWN, Warszawa 2001.
- Przybyszewski M.: Elektryczne zespoły trakcyjne. WKŁ, Warszawa 2017.
- Strojny J., Strzałka J.: Bezpieczeństwo eksploatacji urządzeń, instalacji i sieci elektroenergetycznych. Wydanie IX. Tarbonus, Kraków 2018.
- Wykonywanie odbiorczych i okresowych sprawdzeń instalacji niskiego napięcia oraz wykonywanie innych pomiarów. Zeszyty dla elektryków nr 7. Grupa Medium, Warszawa 2015.

Zasoby internetowe [dostęp: 31.10.2018]:

- Baza danych standardów kwalifikacji/kompetencji zawodowych i modułowych programów szkoleń: <ftp://kwalifikacje.praca.gov.pl>
- Informator o egzaminie potwierdzającym kwalifikacje w zawodzie elektromechanik: http://cke.gov.pl/images/_EGZAMIN_ZAWODOWY/informatory/formula_2017/741201.pdf
- Informator o egzaminie potwierdzającym kwalifikacje w zawodzie elektryk: http://cke.gov.pl/images/_EGZAMIN_ZAWODOWY/informatory/formula_2017/741103.pdf
- Informator o egzaminie potwierdzającym kwalifikacje w zawodzie technik automatyk sterowania ruchem kolejowym: https://cke.gov.pl/images/_EGZAMIN_ZAWODOWY/informatory/formula_2017/311407.pdf
- Kwalifikacja „Elektryk - dyplom mistrzowski” w Zintegrowanym Rejestrze Kwalifikacji: <https://rejestr.kwalifikacje.gov.pl/frontend/index.php?r=kwalifikacja%2Fview&id=12678>
- Polski Komitet Normalizacyjny: <https://www.pkn.pl>
- Portal Asystent BHP: <https://asystentbhp.pl>
- Projekt Zintegrowany System Kwalifikacji: <http://kwalifikacje.edu.pl>
- Portal z ogłoszeniami o pracę: <https://www.pracuj.pl>
- Standardy orzecznictwa lekarskiego ZUS: <http://www.zus.pl/lekarze/publikacje/standardy-orzecznictwa-lekarskiego-zus>
- Strona internetowa głównego pracodawcy: <http://www.metro.waw.pl>
- Wyszukiwarka opisów zawodów: <http://psz.praca.gov.pl/rynek-pracy/bazy-danych/klasyfikacja-zawodow-i-specjalnosci/wyszukiwarka-opisow-zawodow>
- Związek Rzemiosła Polskiego – wykaz standardów egzaminacyjnych: <https://zrp.pl/dzialalnosc-zrp/oswiata-zawodowa/egzaminy/standardy-egzaminacyjne/wykaz-standardow-egzaminacyjnych>

7. SŁOWNIK POJĘĆ

7.1. Definicje powiązane z opisem informacji o zawodzie (zawodoznawcze)

Nazwa pojęcia	Definicja pojęcia
Awans zawodowy	Wyróżnia się dwa podstawowe rodzaje awansu – pionowy oraz poziomy. Awans pionowy oznacza zmianę stanowiska na wyższe w hierarchii przedsiębiorstwa/organizacji oraz przyznanie wyższego wynagrodzenia i poszerzenie uprawnień, np. awans polegający na osiągnięciu wyższego stopnia wymagań formalnych w policji, w wojsku, mianowanie na wyższy stopień – awans nauczycielski. Awans poziomy oznacza zmianę stanowiska niepociągającą za sobą zmiany pozycji pracownika w hierarchii firmy, np. objęcie dodatkowego stanowiska przez pracownika, powierzenie nowych zadań, rozszerzenie uprawnień i zakresu podejmowanych decyzji.
Czynności zawodowe	Są to działania podejmowane w ramach zadania zawodowego i dające efekt w postaci realizacji celu przewidzianego w zadaniu zawodowym.
Edukacja formalna	Kształcenie realizowane przez publiczne i niepubliczne szkoły oraz inne podmioty systemu oświaty, uczelnie oraz inne podmioty systemu szkolnictwa wyższego w ramach programów, które prowadzą do uzyskania kwalifikacji pełnych oraz kwalifikacji nadawanych po ukończeniu studiów podyplomowych (zgodnie z ustawą Prawo o szkolnictwie wyższym) albo kwalifikacje w zawodzie (zgodnie z przepisami oświatowymi).
Edukacja pozaformalna	Kształcenie i szkolenie realizowane w ramach programów, które nie prowadzą do uzyskania kwalifikacji pełnych lub kwalifikacji właściwych dla edukacji formalnej.
Efekty uczenia się	Wiedza, umiejętności oraz kompetencje społeczne nabyte w procesie uczenia się (w ramach edukacji formalnej, edukacji pozaformalnej lub poprzez uczenie się nieformalne).
Europejskie Ramy Kwalifikacji (ERK)	Przyjęta w Unii Europejskiej struktura i opis poziomów kwalifikacji umożliwiająca porównanie kwalifikacji uzyskiwanych w różnych państwach. W ERK wyróżniono 8 poziomów kwalifikacji opisywanych za pomocą efektów uczenia się (wiedza, umiejętności i kompetencje). ERK stanowi układ odniesienia do krajowych ram kwalifikacji, w tym do PRK.
Kody niepełnosprawności	Są symbolami rodzaju schorzenia, które ma decydujący wpływ na to, do jakich prac osoba niepełnosprawna może być kierowana, a do jakich nie powinna ze względu na jej zdrowie i skuteczność pracy na danym stanowisku. Podstawowe kody niepełnosprawności: 01-U upośledzenie umysłowe, 02-P choroby psychiczne, 03-L zaburzenia głosu, mowy i choroby słuchu, 04-O choroby narządu wzroku, 05-R upośledzenie narządu ruchu, 06-E epilepsja, 07-S choroby układu oddechowego i krążenia, 08-T choroby układu pokarmowego, 09-M choroby układu moczowo-płciowego, 10-N choroby neurologiczne, 11-I inne, w tym schorzenia: endokrynologiczne, metaboliczne, zaburzenia enzymatyczne, choroby zakaźne i odzwierzęce, zeszpecenia, choroby układu krwiotwórczego, 12-C całościowe zaburzenia rozwojowe.
Kompetencje społeczne	Jest to rozwinięta w toku uczenia się zdolność kształtowania własnego rozwoju oraz autonomicznego i odpowiedzialnego uczestniczenia w życiu zawodowym i społecznym, z uwzględnieniem etycznego kontekstu własnego postępowania.
Kompetencje kluczowe	Są to kompetencje (połączenie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych) integracji społecznej i zatrudnienia potrzebne w życiu zawodowym i pozazawodowym oraz do bycia aktywnym obywatelem. Na potrzeby opracowania informacji o zawodach wyróżniono 9 kompetencji, które zostały wybrane i pogrupowane ze zbioru 15 kompetencji kluczowych wyodrębnionych w Międzynarodowym Badaniu Kompetencji Osób Dorosłych – Projekt PIAAC prowadzonym cyklicznie przez OECD.
Kompetencja zawodowa	Jest to układ wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych niezbędnych do wykonywania, w ramach wydzielonego zakresu pracy w zawodzie zestawu zadań zawodowych. Posiadanie jednej lub kilku kompetencji zawodowych powinno umożliwić zatrudnienie na co najmniej jednym stanowisku pracy w zawodzie.

Kwalifikacja	Oznacza zestaw efektów uczenia się w zakresie wiedzy, umiejętności oraz kompetencji społecznych nabytych w edukacji formalnej, edukacji pozaformalnej lub poprzez uczenie się nieformalne, zgodnych z ustalonymi dla danej kwalifikacji wymaganiami, których osiągnięcie zostało sprawdzone w procesie walidacji oraz formalnie potwierdzone przez uprawniony podmiot certyfikujący. W Zintegrowanym Systemie Kwalifikacji wyodrębniono 4 rodzaje kwalifikacji: pełne, częściowe, rynkowe i uregulowane.
Polska Rama Kwalifikacji (PRK)	Opis ośmiu wyodrębnionych w Polsce poziomów kwalifikacji odpowiadających odpowiednim poziomom Europejskich Ram Kwalifikacji sformułowany za pomocą ogólnych charakterystyk efektów uczenia się dla kwalifikacji na poszczególnych poziomach ujętych w kategoriach wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych.
Potwierdzanie kompetencji	Jest to proces polegający na sprawdzeniu, czy kompetencje wymagane dla danej kwalifikacji zostały osiągnięte. Terminy o podobnym znaczeniu: „walidacja”, „egzaminowanie”. Proces ten prowadzi do certyfikacji – wydania przez upoważnioną instytucję „dyplomu”, „świadectwa”, „certyfikatu”.
Sektorowa Rama Kwalifikacji (SRK)	Opis poziomów kwalifikacji funkcjonujących w danym sektorze lub branży; poziomy Sektorowych Ram Kwalifikacji odpowiadają odpowiednim poziomom Polskiej Ramy Kwalifikacji.
Sprawności sensomotoryczne	Są to sprawności związane z funkcjonowaniem narządów zmysłów (wzroku, słuchu, smaku, powonienia, dotyku) oraz narządu ruchu (sprawność rąk, precyzja ruchów rąk, sprawność nóg, koordynacja wzrokowo-ruchowa itp.).
Stanowisko pracy	Jest to miejsce pracy w strukturze organizacyjnej, np. przedsiębiorstwa, instytucji, organizacji, w ramach którego pracownik wykonuje zadania zawodowe stale lub okresowo. Do prawidłowego wykonywania zadań na danym stanowisku pracy konieczne jest posiadanie wiedzy, umiejętności oraz kompetencji społecznych właściwych dla kompetencji zawodowych wyodrębnionych w zawodzie.
Tytuł zawodowy	Jest przyznawany osobie, która udowodniła, że posiada określony zasób wiedzy i umiejętności potrzebny do wykonywania danego zawodu. W niektórych grupach zawodowych (technicy, lekarze, rzemieślnicy) istnieją ustawowo zadekretowane nazwy i hierarchie tych tytułów, podczas gdy w innych nie ma takich systemów. Przykładowo tytuły zawodowe uzyskiwane w szkołach i placówkach oświaty to: robotnik wykwalifikowany i technik, w rzemiośle: uczeń, czeladnik, mistrz, w kulturze fizycznej: trener, instruktor, menedżer sportu.
Umiejętności	Jest to przyswojona w procesie uczenia się zdolność do wykonywania zadań i rozwiązywania problemów właściwych dla dziedziny uczenia się lub działalności zawodowej.
Uprawnienia zawodowe	Oznaczają posiadanie prawa do wykonywania czynności zawodowych (zawodu), do których dostęp jest ograniczony poprzez przepisy prawne przewidujące konieczność posiadania odpowiedniego wykształcenia, spełnienia wymagań kwalifikacyjnych lub innych dodatkowych wymagań.
Uczenie się nieformalne	Uzyskiwanie efektów uczenia się poprzez różnego rodzaju aktywność poza edukacją formalną i edukacją pozaformalną, w tym poprzez samouczenie się i doświadczenie uzyskane w pracy.
Walidacja	Oznacza sprawdzenie, czy osoba ubiegająca się o nadanie określonej kwalifikacji, niezależnie od sposobu uczenia się (edukacja formalna, pozaformalna i uczenie się nieformalne) tej osoby, osiągnęła wyodrębnioną część lub całość efektów uczenia się wymaganych dla tej kwalifikacji.
Wiedza	Jest to zbiór opisów obiektów i faktów, zasad, teorii oraz praktyk przyswojonych w procesie uczenia się, odnoszących się do dziedziny uczenia się lub działalności zawodowej.
Wykształcenie	Oznacza rezultat procesu kształcenia w zakresie ogólnym i specjalistycznym charakteryzowany na podstawie: <ul style="list-style-type: none"> – poziomu wykształcenia odpowiadającego poziomowi ukończonej szkoły (np. wykształcenie: podstawowe, gimnazjalne, ponadpodstawowe, ponadgimnazjalne, czeladnicze, policealne, wyższe (pierwszy, drugi i trzeci stopień), – profilu wykształcenia (ukończonej szkoły) lub dziedziny wykształcenia (kierunek lub kierunek i specjalność ukończonej szkoły wyższej lub wyższej szkoły zawodowej).
Zadanie zawodowe	Jest to logiczny wycinek lub etap pracy w ramach zawodu o wyraźnie określonym początku i końcu wykonywany na stanowisku pracy. Na zadanie zawodowe składa się układ czynności zawodowych powiązanych jednym celem, kończący się określonym wytworem, usługą lub istotną decyzją. W wyniku podziału pracy każdy zawód różni się wykonywanymi zadaniami, na które składają się czynności zawodowe.

Zawód	Jest to zbiór zadań zawodowych wyodrębnionych w wyniku społecznego podziału pracy, wykonywanych przez poszczególne osoby i wymagających odpowiednich kwalifikacji i kompetencji (wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych), zdobytych w wyniku kształcenia lub praktyki. Wykonywanie zawodu stanowi źródło utrzymania.
Zintegrowany System Kwalifikacji (ZSK)	Wyodrębniona część Krajowego Systemu Kwalifikacji, w której obowiązują określone w ustawie standardy opisywania kwalifikacji oraz przypisywania poziomu Polskiej Ramy Kwalifikacji do kwalifikacji, zasady włączania kwalifikacji do Zintegrowanego Systemu Kwalifikacji i ich ewidencjonowania w Zintegrowanym Rejestrze Kwalifikacji (ZRK), a także zasady i standardy certyfikowania kwalifikacji oraz zapewniania jakości nadawania kwalifikacji. Informacje o ZSK są dostępne pod adresem: https://www.kwalifikacje.gov.pl
Zintegrowany Rejestr Kwalifikacji (ZRK)	Rejestr publiczny prowadzony w systemie teleinformatycznym ewidencjonujący kwalifikacje włączone do Zintegrowanego Systemu Kwalifikacji. Informacje o ZRK są dostępne pod adresem: https://rejestr.kwalifikacje.gov.pl

7.2. Definicje związane z wykonywaniem zawodu (branżowe)

Lp.	Nazwa pojęcia	Definicja	Źródło
1	Aparatura kontrolno-pomiarowa	Mierniki prądu, napięcia, mocy, częstotliwości, energii.	Definicja opracowana przez zespół ekspercki na podstawie: https://www.pkt.pl/artykul/mierniki-elektryczne-do-czego-sluza-16943 [dostęp: 31.10.2018]
2	Eksploatacja	Wszelkie działania niezbędne do prawidłowego funkcjonowania urządzeń elektrycznych. Obejmują one takie działania jak czynności łączeniowe, sterowanie, monitorowanie oraz konserwację, zarówno w zakresie prac elektrycznych, jak i nonelektrycznych.	http://www.elektro.info.pl/artykul/id3144,statione-transformatorowe-snnn [dostęp: 31.10.2018]
3	Elektroizolacyjny sprzęt ochrony osobistej	Sprzęt ochronny, który stanowią przenośne przyrządy i urządzenia chroniące osoby zatrudnione przy urządzeniach elektrycznych lub w pobliżu takich urządzeń przed porażeniem prądem elektrycznym, szkodliwym działaniem łuku lub urazami mechanicznymi.	Strojny J., Strzałka J.: Bezpieczeństwo eksploatacji urządzeń, instalacji i sieci elektroenergetycznych. Wydanie IX. Tarbonus, Kraków 2018
4	Frezarka	Obrabiarka przeznaczona do obróbki skrawaniem powierzchni płaskich i kształtowych, takich jak rowki, gwinty itp.	Definicja opracowana przez zespół ekspercki na podstawie: https://sjp.pwn.pl/sjp/frezarka;2558590.html [dostęp: 31.10.2018]
5	Instrukcja technologiczna	Instrukcja technologiczna zawiera szczegółowe wytyczne w zakresie obsługi danego urządzenia lub zespołu urządzeń. Ponadto umieszcza się w niej również kolejne numery wykonywanych czynności, stanowiska, na których dane czynności mają być wykonywane, przewidziane oprzyrządowanie oraz czasy przewidziane na poszczególne czynności.	https://mfiles.pl/pl/index.php/Proces_technologiczny [dostęp: 31.10.2018]
6	Łuk elektryczny	Wyładowanie elektryczne powodujące zjawisko przepływu prądu w zjonizowanym powietrzu, gazie lub cieczy, powstające wskutek zwarć w urządzeniach elektrycznych spowodowanych awarią, uszkodzeniem izolacji lub błędnym postępowaniem człowieka.	http://www.zue.pwr.wroc.pl/download/lab_urzadzen/3.pdf [dostęp: 31.10.2018]

7	Ochrona przeciwporażeniowa	Cykl działań oraz instalacji mających na celu zwiększenie bezpieczeństwa człowieka podczas pracy z urządzeniami zasilanymi elektrycznie.	Definicja opracowana przez zespół ekspercki na podstawie: https://bezel.com.pl/2018/08/01/srodki-ochrony-przed-porazeniem [dostęp: 31.10.2018]
8	Pole elektromagnetyczne	Pole elektromagnetyczne to energia elektryczna, która została wypromieniowana w przestrzeń w postaci fal elektromagnetycznych.	http://biznes.ekologia.pl/Slownik_ekologiczny_Pojecia_ekologiczne_1/117_Slownik_terminow_prawnych/115_2_P_0_pola_elektromagnetyczne.html [dostęp: 31.10.2018]
9	Szelki bezpieczeństwa	Uprząże służące do powstrzymywania upadku. Posiadają jeden lub dwa punkty służące do przypięcia systemu amortyzującego – jeden umieszczony na plecach oraz drugi z przodu (w okolicach mostka). Mogą być dodatkowo wyposażone w pas służący do pracy w podparciu oraz punkt do pracy technikami linowymi. Szelki wykonane są z taśm oraz klamer regulacyjnych.	https://www.pip.gov.pl/pl/f/v/97519/bud%2001.pdf [dostęp: 31.10.2018]
10	Sieć elektroenergetyczna	Zbiór przewodów elektrycznych i urządzeń powiązanych pod względem funkcjonalnym i połączonych elektrycznie, przeznaczonych do przesyłania, przetwarzania i rozdzielania na określonym terytorium wytworzonej w elektrowniach energii elektrycznej oraz do zasilania nią odbiorników.	Marzecki J.: Rozdzielcze sieci elektroenergetyczne. PWN, Warszawa 2001
11	Sieć trakcyjna metra	Sieć trakcyjna składa się z sieci zasilającej oraz sieci powrotnej. Sieć trakcyjna jezdna wykonana jest w postaci trzeciej szyny (szyny prądowej). Zamocowana jest do podbudowy betonowej na specjalnych wspornikach izolujących w odległości 1,4 m od osi toru i na wysokości 0,2 m nad główką szyny.	http://www.metro.waw.pl/siec-trakcyjna [dostęp: 31.10.2018]
12	Trzecia szyna	Trzecia szyna (szyna prądowa) pełni w metrze rolę sieci trakcyjnej dla pociągów metra.	http://www.metro.waw.pl/szy-na-pradowa [dostęp: 31.10.2018]
13	Uziemiacz	Przenośny sprzęt do tymczasowego uziemiania lub uziemiania i zwierania odizolowanych od siebie lub wyłączonych spod napięcia instalacji prądu przemiennego lub stałego sieci rozdzielczych i przesyłowych, zarówno napowietrznych, jak i wewnątrzowych, niskiego lub wysokiego napięcia.	Norma PN-EN 61230. Prace pod napięciem – Przenośny sprzęt do uziemiania lub uziemiania i zwierania
14	Urządzenia sterowania ruchem kolejowym (SRK)	Zestaw funkcji oraz ich zastosowania, które umożliwiają bezpieczny ruch pociągów, obejmuje urządzenia niezbędne do zapewnienia bezpieczeństwa oraz sterowania ruchem pociągów na sieci kolejowej wraz z urządzeniami do zapewnienia komunikacji i oprogramowaniem urządzeń sterowania.	Ustawa z dnia 28 marca 2003 r. o transporcie kolejowym http://prawo.sejm.gov.pl/isap.nsf/DocDetails.xsp?id=WDU20190000710 [dostęp: 31.10.2018]
15	Wkrętarka	Urządzenie mechaniczne służące do wkręcania i wykręcania śrub, wkrętów itp.	https://sjp.pwn.pl/slowniki/wkr%C4%99tarka.html [dostęp: 31.10.2018]

ZASTOSOWANIE INFORMACJI O ZAWODACH

Wsparcie dla pracowników i klientów instytucji rynku pracy w zakresie:

- skutecznego podejmowania decyzji dotyczących wyboru zawodu, pracy/zatrudnienia,
- nabywania nowych lub rozszerzania już posiadanych kompetencji zawodowych,
- zmiany kwalifikacji zawodowych zgodnie z potrzebami rynku pracy,
- dopasowywania treści szkoleń kontraktowanych przez urzędy pracy do potrzeb rynku pracy.

Wsparcie dla różnych grup interesariuszy w zakresie:

- poradnictwa i doradztwa zawodowego,
- tworzenia i aktualizacji ofert szkoleniowych dla rynku pracy,
- dostosowania oferty kształcenia zawodowego do wymagań rynku pracy,
- tworzenia i aktualizacji opisów stanowisk pracy,
- przygotowania lub aktualizacji opisu kwalifikacji rynkowych wprowadzanych do Zintegrowanego Systemu Kwalifikacji.